

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva drav. banovine

»OBRTNI VESTNIK« izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu in stane: celoletno Din 40.— polletno Din 20.— posamezna številka . . . Din 2.—	GLASILO OKROŽNIH ODBOROV, OBRTNIH ZDRUŽENJ IN OBRTNIH DRUŠTEV DRAVSKE BANOVINE UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: LJUBLJANA, BEETHOVNOVA ULICA 10.	Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski do- voljeni s z navedbo v.r.a. Številka pri poštni hranilnici, podruž- nici v Ljubljani 10.860
---	--	--

XIX. LETNIK.

V LJUBLJANI, DNE 21. AVGUSTA 1936.

ŠTEV. 16.

Naprej z lastno močjo!

Pred nami je občni zbor Zveze obrtnih društev za dravsko banovino, povezane organske celote nad 40 prostovoljnih obrtniških edinic. Najmočnejša prostovoljna organizacija v banovini vabi in zbira za prihodnjo nedeljo na svoj zbor vse dobro misleče, v trdih bojih za stanovsko blaginjo prekaljene obrtniške borce, da v složenem soglasju znova premotrijo položaj, v katerem se nahaja naš obrtniški stan.

Gospodarske prilike, v katerih živimo, se bistveno niso prav nič izboljšale in izgleda v bodoče nas navdajajo s strahom. Vprašujemo se kaj bo, ako se stvari ne spremenijo na boljše. Mi obrtniki preživljamo najtežje čase in v borbi za svoj lastni obstanek kaj radi prezremo važne prilike, ob katerih bi morali kot en mož povzdigniti svoj glas ter znova in znova zahtevati upoštevanje naših upravičenih teženj. Ako bomo te važne momente opuščali ter brezbržno stali ob strani, se ne smemo nadejati, da pride do izboljšanja. Upravičeno se tedaj lahko trdi, da so obrtniki zadovoljni, da imajo dovolj dela in da dobro služijo, saj nič ne protestirajo in so tihi. V resnici pa je baš nasprotno: zaposlitev je zelo skromna, v kolikor jo je še in je ne pobere šušmarji, ne dā pa nobenega zaslužka. V davčnem vprašanju smo ostali na mrtvi točki, bremena naraščajo in prete zrušiti naše skromne eksistence. Za našo starostno prekrbo in bolezensko zavarovanje ne najdemo razumevanja. Kreditna politika nam razjeda domove, zaščite in pomoči ni od nikjer. Ako bomo tako tiho in sami sebi prepuščeni stali, se ne smemo nadejati nobenega izboljšanja.

Naše organizacije morajo stopiti na plan, z njimi ob strani pa ostalo obrtništvo ter odločno in brez strahu izpovedati naše

zahteve, do katerih imamo kot poštenu državljan in davkoplačevalci popolno pravico.

Tovariši! Ne izgublajmo resnega časa v medsebojnih trenjih in nesoglasju. Čas je preresen za to. Vse sile moramo izkoristiti v skupno dobro.

Zberimo se in skupno manifestirajmo za svoje pravice!

Zveza obrtnih društev sklicuje dne 22. in 23. avgusta t. l. v Mariboru svoj redni letni občni zbor, na katerega pridejo vsi obrtniški delavci iz cele banovine, da podkrepke svoje zahteve po izboljšanju gospodarskega položaja obrtniškega stanu.

Ugled in upoštevanje bomo pri merodajnih činiteljih našli le tedaj, čim več nas bo in čim odločnejše bodo naše zahteve. Naše težnje so težnje celokupnega stanu.

Vabila na občni zbor so že razposlana in ponovno pozivamo vse naše obrtniške edince, da pošljejo svoje odposlance.

Naš cilj še davno ni dosežen, radi tega moramo delati še z večjo prožnostjo, še z močnejšim navdušenjem in še z večjo požrtvovalnostjo naprej, da se naše obrtništvo ozdravi in opomore ter da se vpelje, ne samo kot potreben, temveč tudi kot ugleden člen našega narodnega gospodarstva. Ako se tedaj zbiramo na zbor v Maribor, se to ne vrši v zabavo, temveč za resno delo. Številni so problemi, ki si jih stavimo v našem programu. Le tedaj, če zajame enotna volja vse obrtništvo in ga žene k dejanjem naprej, se nam bo posrečilo završiti veliko delo, za katerega smo poklicani.

Tovariši, zaupajmo v svojo moč in zmagala bo naša!

Josip Rebek,

predsednik ZOD za drav. ban. v Ljubljani.

Navodila udeležencem občnega zbora Zveze obrtnih društev

Še enkrat opozarjamo vse one, ki se bodo udeležili v nedeljo 23. avgusta t. l. v Mariboru občnega zbora Zveze obrtnih društev drav. banovine, da se bo vršil občni zbor v Narodnem domu; začetek bo točno ob pol 10. uri dopoldne.

Konferenca delegatov pa bo v soboto 22. avgusta ob pol 19. uri v Narodnem domu v Mariboru. — Po konferenci se bo vršil ob 21. uri v mali dvorani Narodnega doma družabni večer, prirejen na čast obrtno-zadružnemu nadzorniku g. Ignaciju Založniku ob priliki obhajanja njegove 60. letnice.

Vabimo vse udeležence občnega zbora Zveze, da se udeležijo še sobotne konference ali pa vsaj družabnega večera. — Na družabnem večeru bo igrala tamburaška godba Slovenskega obrtnega društva v Mariboru.

Vse tovariše iz oddaljenejših krajev opozarjamo, da si izberejo pravilne vlake,

če hočejo biti pravočasno v Mariboru. Za ljubljansko skupino in ostale kraje, ki gravitirajo na progo Ljubljana—Maribor, je najprimernejši za sobotni odhod v Maribor vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 13. uri 36 minut; za vse one, ki se hočejo udeležiti samo nedeljskega občnega zbora pa vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 5. uri 30 minut zjutraj.

Preskrbljeno je za ceneno in izdatno hrano; obed bo stal 12 Din, večerja 10 Din. Kdor bo v Mariboru prenočil, bo lahko dobil udobno sobo od 15 do 35 Din. Vsi, ki reflektirajo, da jim preskrbimo prenočišča in hrano, naj se javijo takoj ob prihodu v Maribor pri za to določenem reditelju, ki se bo brigal samo za to v soboto na konferenci in v nedeljo pred začetkom občnega zbora do 10. ure dopoldne.

Odbor Zveze o. d. drav. banovine
v Ljubljani.

Strokovnemu učitelju Ivanu Kersniču v spomin!

Kakor si bil na mestu kot predsednik krojaškega Zdrženja in bil priljubljen pri svojih članih in članicah, tako si bil priljubljen tudi v šoli. Vsi, ki smo imeli opravka s Teboj, smo Te imeli radi; vedno si nam bil dober svetovalec in iskren prijatelj. Bil si značajan in zelo delaven mož. Nikoli nisi iskal za svoje delo hvale in osebne koristi, za to si bil preskromen.

Vsi Tvoji učenci so kmalu sprevideli, da imajo pred seboj dobrega učitelja — učitelja, ki jih vzgaja prav po očetovski. Čeprav še mladi, so razumeli, da jim dobro želiš in da jim bo Tvoj nauk koristil, zato so Te tudi visoko spoštovali. Nikomur nisi kaj žalega storil, a če je bilo treba kaznovati, kazni ni bila prehuda. Kaznoval si ga na lep način, z bodrilnimi besedami. To je najlepši dokaz, da si mladino ljubil. Spavaj v zavesti, da vsi Tvoji tovariši in učenci, ki hodijo širom po svetu ter se bore za svoj obstanek, odkritosrčno žalujejo za Teboj in da so Ti za Tvojo dobroto in požrtvovalnost trajno hvaležni.

Dragi Ivan! Bil si vedno neustrahovani delavec, o čemer priča Tvoje delo. Veliko si koristil splošnosti in storil mnogo dobrega, zlasti za svojo stroko. Lahko si ponosen na svoje delo, samo škoda, da ti je bilo sojeno prekratko življenje, kajti storil bi bil še več! Žalujemo za Teboj, dragi prijatelj. Ti kličem v slovo: Naj Ti bo lahka zemlja, v kateri počivaš po kratkem življenju, polnem truda! K.

Kraljevski obisk na Visokem v Poljanski dolini

V sredo 12. t. m. se je pripeljala Nj. Vel. kraljica Marija v spremstvu svoje matere kraljice rumunske in svojega nečaka v posete k dvorni dami ge. Franji dr. Tavčarjevi, pri kateri se je pravkar mudila radi važnih stanovskih zadev deputacija Obrtniškega društva iz Ljubljane pod vodstvom predsednika g. Josipa Rebeka. V deputaciji so bili še gg. Igljč, Krapež, Lombar, Tušar in Urbas. Nj. Vel. kraljico in visoke goste je ga. dvorna dama F. Tavčarjeva gostoljubno sprejela; prisotni obrtniški predstavniki so jih pa navdušeno pozdravili. Po skoro enournem odmoru so se visoki gostje poslovili in se vrnili v kraljevski dvorec na Bledu. Dva elegantna avtomobila, katerih enega je vodila Nj. Vel. kraljica sama, sta zapustila ob ponovnih pozdravih gostoljubni dvorec na Visokem, kamor se bodo zopet kmalu povrnili v posete. Obrtniški predstavniki so pa še ostali do mraka v prijaznem razgovoru pri gostoljubni gospe.

Plačajte naročnino!
Obrtniki, dopisujte v svoj list!

II. vsedržavni obrtniški kongres v Nemčiji

Nemška obrtniška organizacija — Velika modna revija

Jos. Rebek:

Pod globokim vtisom, ki so mi ga pustile v spominu samozvestne prireditve tega dne, sem se počutil v družbi gostoljubnih nemških tovarišev zelo skromnega. Res je, da ima 64 milijonski narod, kot je nemški, vse drugačne možnosti ustvarjanja in svojega izživetja; vendar mora imeti ta sonarčna povezanost nemškega obrtnika tudi primerne uspehe. In z nekako prijateljsko zavistjo sem občudoval njih močno voljo doprinese s svojo vztrajnostjo in sposobnostjo preko rokodelskega dela čim več v dobrobit stanu in države. Gotovo je v tej meri to izvedljivo le pri narodu, ki je dovoljno naobražen in se ne udaja postranskim uplivom, ki največkrat prihajajo iz nezavednosti ali samoljubja. Stvarjanje predpogojev gospodarskega izboljšanja je edini cilj nemškega obrtnika. Vzorno povezani v svojih organizacijah, delujejo složno kot en mož na vseh poljih obrtniške organizacije.

Tretji dan našega bivanja med njimi nas je že bolj povezal in spoznal. Nam inozemcem so posvečali svojo največjo pozornost. Številni obrtniški zastopniki so se ljubeznivo trudili, da so prišli z nami v razgovor, kjer smo podrobno menjali svoje nazore in gledanja o medsebojnih odnošajih, ureditvi poedinah obrtniških organizacij, gospodarskih prilikah v posameznih državah in slično.

Zanimalo bo gotovo cenj. čitatelja, da smo imeli tekom teh razgovorov priliko ugotoviti, da mi Jugoslovani ne zaostajamo po naši obrtni zakonodaji skoro prav nič za nemško. Mi se tedaj, ko smo dobili novi zakon o obrtih leta 1931, gotovo nismo zavedali, da je ta zakon eden najnaprednejših te vrste v Evropi, kljub nedostatkom in neskladnosti z našo obrtno politiko. Jugoslavija je bila prva, ki je z zakonodajo uredila usposobljenost izvrševanja rokodelskega dela. Šele za nami je leta 1934. prišla Nemčija, ki je uvedla mojstrske izpite in njej je sledila nastopno leto Avstrija. Mi Jugoslovani si torej lahko štejemo v ponos našo naprednost, ki pa žal izgublja na veljavi, ker se dobri zakonski predpisi ne izvajajo tako kot je prav. Že štiri leta je v veljavi pri nas novi zakon o obrtih in še vedno nimamo vseh pravilnikov. Skoro zastoj čakajo oživotvorjenja dobra in koristna določila zakona. Vse je zamrznilo in ni izgleda skorajšnjega izboljšanja.

Kaj pa Nemci? Brez odlašanja so z vso resnostjo in razumevanjem pristopili k realizaciji zakonskih določil. Prvo in največjo pozornost so posvetili reorganizaciji obrtniške organizacije, ki je vpričo dejstva, da je v Nemčiji nad 1.4 milijona obrtnikov, gotovo številna. S posebnim ponosom kažejo na določila, ki govore o usposobljenostnem dokazu. Pri nas imenujemo to določilo mojstrski izpit. V času političnih borb v Nemčiji se je posrečilo, da so dobili obrtni razni politični spekulante in priganjače, ne ozi-raje se na to, jeli dotični usposobljen ali ne. Radi tega je padel zelo močno ugled obrtništva, o kvaliteti obrtniških izdelkov se ni dalo dosti govoriti, razvila se je umazana konkurenca, obrtni naraščaj ni imel zadostne prilike, da bi se ročno izpopolnil in tehnično naobrazil. To je bil tudi razlog, da so resni in uvidevni obrtniški voditelji zahtevali od oblasti ureditev takih neznošnjih razmer. Šele nastop hitlerjanstva jim je prinesel tudi izboljšanje teh prilik. Kakor sem že v početku svojega poročila omenil, je hitlerjevski režim pritegnil v svoje vodstvo tudi obrtništvo, ki ima sedaj široko odprto pot za svoj razvoj in napredek, obenem pa tudi krepko pomoč v stranki in vladi, da do podrobnosti izvede popolno organizacijo obrtništva.

Gotovo ni to pot demokracije in svobodoljubja, vendar za ureditev težkih razmer, ki so pred tem vladale, edini izhod. Po državni rokodelski

politični ustanovi so se postavili na čelo obrtnim organizacijam, obveznim po zakonu in prostovoljnim političnim, obrtniki, ki so bili kos vsem težavam in znali v razmeroma kratkem času ustvariti vzorno urejene in življenja sposobne obrtne edinice. Rezultat tega dela je dobil največje in svobodno priznanje s tem, da si je obrtništvo izbralo tekom letošnjega leta, ko so bile izvedene v teh organizacijah volitve, še za bodočo na čelo one ljudi, ki so bili svoječno delegirani od stranke in vlade.

V teh kratkih vrsticah sem nanizal samo bežen pregled o sedanjem ustroju nemške obrtniške organizacije. — Gotovo nam je čas hitro potekal v takih zanimivih razgovorih. Zato se nam je približala tudi ura v nedeljo na večer, ko smo v udobnem in elegantnem avtobusu odšli ponovno v slavnostno palačo, k ogledu velike modne revije, ki so jo priredili obrtniki oblačilnih strok mesta Frankfurt a/M. Velika za to prireditev okusno dekorirana dvorana je bila s svojimi galerijami do malega skoro popolnoma zasedena. Nad 18.000 posetnikov, v pretežni večini damskega sveta in obrtništva oblačilnih strok, je pričakovalo otvoritve te velike modne senzacije. Prireditelji so nam odkazali najboljša mesta ter nas z lepo opremljeno programno knjižico uvedli v tajne svoje luksuzno prirejene modne razstave.

»Frizur und Kleid im Wandel der Zeit« so dali naslov prireditvi, ki je bila tudi za nemško obrtništvo izvanrednega značaja in do tedaj še nikdar v tako velikem obsegu. Trdili so, da še nikoli ni nastopilo modo ustvarjajoče nemško obrtništvo s tako veliko skupno prireditvijo.

Sodelovali so predvsem: damski krojači in krojačice, strugarji (ne samo z gumbi, sponkami in sličnimi predmeti, temveč tudi s palicami in dežniki), frizerji, moški krojači, juvelirji in zlatarji, krznarji, klobučarji, rokavičarji, modistinje, čevljarji, sedlarji in tapetniki, torbarji, izdelovalci perila, tkalci in vezilje.

Uvodoma so pokazali starodavna oblačila in modo od Grkov in Rimljanov do rokoko dobe in zadnjega stoletja, kar vse je odjeknilo kot velik kontrast sedanjim razmeram. Za poživitev cele prireditve so mnogo pripomogli plesni nastopi peric in modistinj, med tem, ko sta v duhovitem pripovedovanju krajšala čas še konferensijera. Obsežnost cele prireditve si bode cenj. bralec lahko predstavil, ako omenim, da je bilo na programu predvajanih še nad 230 kostumov ter da je maneken moral prehoditi po dvorani v času 18. minut nad 800 m.

Kar se modne revije same tiče, je napravila name sicer velik vtis, vendar po okusu damskih modelov samih in njih predvajanja pa smelo trdim, da je bila naša modna revija v Ljubljani letos bolj na višku. Nemci so hoteli prikazati z njo svoj okus v modi, obenem pa ustvariti nekaj lastnega, svojstvenega, kar se jim pa žal ni posrečilo, nekaj radi pomanjkanja modnega okusa in spretnosti, nekaj pa radi slabo izvežbanih manekenk, dasi so se zelo potrudili in niso štedili na dragocenih tkaninah, krznu in ostalem blagu, ki je bilo izključno domačega izvora. Priznati pa moram popoln uspeh moški modi in krojaškim mojstrom, ki so se izredno potrudili za fineso izdelka in krasne faze. Mnogo je pripomoglo k uspehu tudi dejstvo, da so izdelke prednašali sami mojstri in njih pomočniki kar najbolj uspešno.

Nad tri ure trajajoča prireditev je pa znova doprinesla dokaze velike volje in edinstvenega prizadevanja nemškega obrtništva, da se tudi na tem polju popolnoma osamosvoji.

Stanovska zavednost je najtrdnější temelj stanovske organizacije.

Težave in nesložnost ljubljanskih mesarjev

Z veseljem sem pozdravil v zadnji številki »Obrtnega vestnika« članek o mesarski obrti. Dotaknil pa bi se rad nekaj točk tega članka in omenil največje rane, na katerih boleha danes naša obrt.

Res je, da se nahaja naša obrt že nekaj mesecev v obupnem položaju. — ne nekaj mesecev, temveč že par let. Poglejmo samo gmotni položaj naših mojstrov kakšen je. Koliko je danes mesarskih mojstrov, ki so brez dolga in ki hodijo sami kupovat v sejme s svojim denarjem? Lahko jih pošteješ na prste. Za koliko so zadolženi pri raznih trgovcih z živino? Koliko mesarskih posestev je brez hipotek? Koliko od starih mojstrov je danes preskrbljenih za starost, da bi uživali sadove 40 ali 50 letnega dela? Kaj je vzrok temu? Samo mesarska nesložnost, nevoščljivost in umazana konkurenca. Tarnajo radi visokih davkov in pristojbin, a da bi vzel enkrat v roke svinčnik in prekalkuliral, koliko ga stane blago z vsemi dajatvami in z vso režijo, do tega ga ne pripravijo. Računajo vedno le: kg žive teže stane n. pr. Din 5.—, zaklane teže je polovico, torej me stane blago Din 10.— in za to ceno ga lahko prodam. Da bi pa naredil točno kalkulacijo, t. j. da bi odračunal od prejšnjega zneska kožo, loj, etc. in prišel pridobitno, prometni davek, režijo in lastni zaslužek, kar naredi vsak reelni trgovec, do tega ga ne pripraviš. Nihče ne vodi poslovnih knjig, da bi se prepričal o uspehu svojega dela in da bi sploh vedel, kakšne režijske stroške ima. Veliko je že, če sploh kaj računa, da naredi vsak mesec približno inventuro in po tem presodi uspeh svojega dela. Pa tudi taki so že redki.

Radi tega nepoznanja kalkulacije in svojega lastnega premoženjskega stanja, je mogoča taka umazana konkurenca, kar vidimo ravno pri dobavah raznim zavodom. Mesto da bi bile difference po par para, vidimo pri vsaki licitaciji, da znaša po Din 1.—, 2.— pa tudi več. Ali je nesolidno kalkulirano, ali pa pri tem trpi kvaliteta pri dobavah. Radi teh vzrokov je mogoče, da pri dvigu cen živine ni složnosti, da bi se dvignilo cene mesu. Če pa cene živini padejo za pol Din, se pa ponuja meso takoj za Din 2.— ceneje. Pokazalo se je to zelo jasno pri začetku tkzv. kmečke akcije. Res je bil že skrajni čas, da se dvignejo cene živini. Živinorejec je bil na tleh in ni imel več volje, da sploh izredi dobro živino. Tudi pametnejši mesarji so pozdravili to akcijo, saj bi se z dvigom cen dvignila tudi kvaliteta živine. Seveda bi se morale tačas sorazmerno dvigniti tudi cene mesu. Imeli smo sestanke za določitev novih cen. Vse je bilo za to, da se podraži meso. A rezultat? S 15. majem je moral zadnji izmed mesarjev znižati cene na stari nivo, ako ni hotel izgubiti vseh strank. Propagiralo se je z gotove strani načelo nizkih cen s tem, da bo male mesarje vzel vrag, če izdržimo še nekaj časa nizke cene. Ne računajo pa s tem, da dajejo naši živinski trgovci blago na kredit tudi najbolj nesolidnemu mesarju in če prestane z obrtjo eden, se potegujeta za lokal takoj dva nova mesarja. Kjer je enkrat napravljena mesnica, tam tudi ostane, čeprav mogoče desetkrat menja lastnika.

Isti položaj je danes. Radi velikega izvoza v Nemčijo, Avstrijo in Grčijo je cena živini ponovno narasla. Kljub temu, da se je cena prvovrstnih volov dvignila že na Din 5.50—5.75, ko je že vsakemu lajku jasno, da pri teh cenah moraš izgubiti, ne pripraviš mesarjev do tega, da bi dvignili složno cene mesu. Računati pa je še s tem, da bo cena živini še nadalje narasla, posebno še, ker je letošnje leto dovolj krme in bo kmeti živino držal doma, računajoč, da jo bo spomladi lažje in bolj prodal kot sedaj. Gotovo je, da bo pri tako nizkih cenah marsikateri mojster skrahal, a ostali se bodo zadolžili še bolj kot so danes, a nekaj onih, ki imajo mogoče še kak denar na strani, bo napravilo še to. Koristi od tega pa ne bo imel nobeden.

Še en žalosten slučaj. Na pobudo nekaterih članov se je hotelo ustanoviti prodajno združno za kožo in razne odpadke. To pa zato, da preneha izkoriščanje s strani kožarjev in topilcev loja. Cene v Ljubljani so za Din 1.— ali 2.— pri govejih, pri telečjih pa celo za Din 3.— 4.— nižje kot v Zagrebu, kljub priznani boljši kvaliteti in boljši izdelavi. Vnovčilo bi se tudi kri in razne druge odpadke, ki so danes brez koristi. Jasno je, da bi bila to velika gmotna korist vseh članov. Prijavilo pa se je tako malo število članov, da je bilo nemogoče misliti na ustanovitev zadruge. Vzrok: večina nima niti toliko sredstev, da bi podpisala vsaj en delež po Din 1000.— in nima toliko, da bi mogel dati 1 mesec kože na kredit zadrugi. Tako je lepa

misel, kljub velikemu naporu in trudu nekaterih članov, propadla.

Potrebno bi bilo tudi radikalno čiščenje v naših vrstah, ker ravno finančno najslabši uganjajo najbolj umazano konkurenco — češ, saj nimam nič izgubiti. To pa bi bila stvar trgovcev z živino. Pozdraviti ja zamisel živinske blagajne, kot jo hočejo vpeljati in upati je, da bo med njimi več sloge, kot jo je pa med nami. Samo trije trgovci s prašiči imajo preko 1.000.000 blaga kreditiranega med mesarji. Sicer je res, da sloni danes vsa kupčija na kreditiranju, a vendar bo s tem, da bi bil vsakdo primoran blago plačati takoj, napravljen velik korak naprej k izboljšanju razmer med nami. Če bo moral vsakdo blago plačati takoj, bo tudi gledal in računat, kako bo dobil ta denar nazaj in ne bo razmetaval pod ceno, kot se dogajajo danes slučajno.

Poglavje zase so tudi mojstrski izpiti. Od kandidata se zahteva praktično delo na klavnici, poznavanje mesa in ustmeni teoretični izpit. Prvo, t. j. delo na klavnici, je sploh odveč, to je vendar stvar pomočniškega izpita. Poznavanje mesa je v redu, a dodati bi se moralo temu še praktično prodajanje. Tu se pokaže mojster: kako odreže kos, kako postreže stranki. Pri teoretskem izpitu bi se moralo zahtevati temeljito poznanje kalkulacije v vseh podrobnostih, znanje knjigovodstva (enostavnega), poznanje davčnih predpisov in vseh zakonov, ki pridejo za naš obrt v poštev. Tako pa opravi kandidat teoretski izpit, ki bi moral biti najbolj važen, v dobri uri in postane mojster, brez znanja glavnih predmetov. Seveda pa bi se moral predlagati tudi sistem oz. učni načrt obrtno-nadaljevalnih šol. Učiti bi se moralo predmete, ki res spadajo k naši obrti, ne pa obremenjevati učence z zgodovino, veroukom itd. Ravnotako bi bil že skrajni čas, da bi zadruge že sama priredila kaka predavanja, katerih obisk bi bil obvezen. Strokovnjaki za to bi se z lahkoto dobili. Poglejte samo, na kaki stopnji in kaj nudijo zadruge članom v Nemčiji. Vzemite samo v roke »Allgemeine Fleischerzeitung«, katere vsakdanji obseg je večji kot pri nas nedeljsko »Jutro« ali »Slovenec«. Poglejte samo njihovo stanovsko zavest. Ponosni so na svoj stan in upoštevanje so! A pri nas? Če reče eden »mesar«, že ima vsak pomilovalen nasmeh. Stanovski zavesti pa med nami na žalost sploh ni.

Pribijam pa še enkrat: vsem tem žalostnim pojavom je kriva le nesloga med mojstri. Ko bodo enkrat toliko stanovsko zavedni, da se bodo pokoravali sklepom zadruge in uvideli, da zadruge ni za to tu, da vpisuje vajence in pomočnike, ampak da je to njihova prva, a obenem najvišja instanca, tedaj morda se bodo tudi mesarjev vremena zjasnila, prej pa gotovo ne. Predpostavljam pa seveda, da je uprava zadruge v takih rokah, da uživa vsestransko zaupanje in da je tudi sposobna voditi vse take posle.

Zborovanje trgovcev in obrtnikov v Beogradu

Te dni je imelo v Beogradu zborovanje Osrednje predstavništvo zvez trgovcev. Istočasno se je sestal plenum Glavne državne zveze obrtniških združenj. Po zborovanjih so se sestali vodilni predstavniki obeh organizacij pod predsedstvom g. Nedeljka Savića in Milana Stojanovića. Na skupni seji so izdali sledeči komunikate:

Predstavniki Osrednjega predstavništva zvez trgovcev in plenum Glavne državne zveze obrtniških združenj so ugotovili na skupni seji dne 16. t. m. po razpravi o položaju našega mestnega gospodarstva, da so obrtniki in trgovci žrtve istega nerazumevanja, pa tudi ignoriranja in se borijo z istimi in vse večjimi težkočami. Zaradi tega se postavlja neobhodna potreba, da trgovci in obrtniki povedejo skupno akcijo za zaščito ogroženih interesov gospodarstva v mestih. Skupščina je ugotovila, da so resolucije, ki so bile sprejete po trgovcih in obrtnikih v katerih so zahtevali nujne ukrepe za olajšanje težkega položaja gospodarstva v mestih, posebno pa malih mestnih gospodarstvenikov, ki so steber današnjega gospodarskega in družabnega reda, ostale brez odmeva na merodajnih mestih. Z ozirom na tak položaj in na nevarnost, ki preti mestnemu gospodarstvu, sta vodstvi zvez trgovcev in obrtnikov smatrali, ker dosedanj način poudarjanja zahtev z resolucijami in predstavkami ne daje rezultatov, za svojo stanovsko in patriotsko dolžnost, da se sestanejo in posvetujejo o nadaljnjih korakih za doseg boljših rezultatov.

Po izrpnih debatah so sklenili, da se bodo v svrhu opozoritve na težavni položaj mestnega

gospodarstva v vseh krajih po državi enega in istega dne vršili shodi trgovcev, obrtnikov in gostilničarjev, na katerih bodo prečitani referati in sprejeti isti sklepi, v katerih bodo spojene vse zahteve, postavljene na letošnjih trgovskih in obrtniških kongresih. Za primer kakšnih ovir sta pooblaščen predstavi Zveze trgovcev in Glavne drž. zveze obrtniških združenj, da skupno skleneta vse potrebne sklepe o nadaljnjih ukrepih.

Mednarodni obrtniški kongres in razstava v Parizu

Prihodnje leto se bo vršila v Parizu velika svetovna razstava. V okviru te razstave se bo vršil tudi mednarodni obrtniški kongres in obrtniška razstava. Organizacijo tega kongresa in razstave je prevzel Mednarodni obrtniški institut. Namen razstave je doseči čim živahnjšo zamenjavo obrtniških izdelkov med različnimi državami in njihovo čim boljše in čim večjo prodajo.

Predsednik našega glavnega saveza obrtniških združenj v Beogradu g. Milan Stojanović je že prejel od predsedstva Glavnega odbora francoskih obrtnikov povabilo, da bi se odzvali s svojo udeležbo na razstavi tudi jugoslovenski obrtniki.

Ob tej priliki se zamišlja organizirati veliko ekskurzijo naših obrtnikov v Pariz. Tudi Obrtniško društvo v Ljubljani je že razpravljalo o tej zamisli in bo v bodočih dneh resno pristopilo k rešitvi vprašanja, kako bi omogočilo čim večjemu številu svojih članov udeležbo na tej veleznanimi poučni ekskurziji.

O reklamah

Inseratni oddelek večjega dnevnika v Angliji (Daily Mail) računa za celostranski inserat na naslovni strani 1760 funtov (388.000 Din) in ameriški založniki so leta 1919 prejeli od inseratov 500 milijonov dolarjev (1 dolar je 44 Din), leta 1929 pa že nad 800 milijonov dolarjev. Torej le oglaševanje v strokovnih časopisih je najuspešnejše, ker le tako oglaševanje bo doseglo učinkovit uspeh in pripomoglo do eksistence.

Avgusta meseca 1934. leta so večji inozemski časopisi priobčili rezultat o zanimivi preizkušnji, kakšen je n. pr. efekt oglasa v strokovnem časopisu. Švicarski državni psihotehnični zavod v Curichu je preizkusil efekt reklame v strokovnih časopisih, potem z lepaki, prospekti, kinematografi, razstavami in izložbenimi okni. Znano je, da so najpreudarnejši Švicarji, ter so ob zaključku večdnevnega zborovanja sklenili, da reklame ne bodo opustili, ampak se bodo posluževali takih reklamnih pripomočkov, ki jim garantirajo največ uspeha, v prvi vrsti, da se bodo posluževali strokovnih časopisov. Švicarski državni psihotehnični zavod v Curichu je res vprašal okoli 8000 konzumentov večjih obratovalnic švicarskih mest, kaj jih je privedlo do tega, da so šli po naročila baš k tem obrtnikom in trgovcem. Iz odgovorov je razviden rezultat, da jih je prišlo največ v trgovine in obratovalnice na oglase v strokovnih časopisih in sicer 45%, pod vplivom razstav in izložbenih oken 25% ostali pa pod vplivom kinematografov, prospektov in potom znancev in prijateljev.

Dalje se je n. pr. hotela neka švicarska tvrdka na naslednji način prepričati, da-li ljudje čitajo oglase. Dala je v različne časopise oglase, ki je vseboval namenoma težke pogoške iz zgodovine in zemljepisja. V enem samem tednu je prejela okoli 5000 dopisov, s katerimi so ji pripadniki najrazličnejših slojev izrazili svoje začudenje, da tako renomirana tvrdka ne polaga večje pažnje svojim oglasom.

Znano je, da plačuje reklamni urad igralne banke v Monté Karlu francoskemu tisku letno 3.000.000 Fr. fr. za priporočanje in — zamolčanje.

TOVARIŠI OBRTNIKI!

Tudi Vam ne bo prizanesla kruta usoda! Ali boste zapustili svoje družine nepreskrbljene, brez vsakih sredstev in podpore?

Od nikoder ne morete pričakovati pomoči, edino Vaša lastna

„Obrtniška samopomoč“

Ljubljana, Beethovnova ulica 10

Vam bo pomagala v največji stiski.

Zahtevajte takoj brezplačne informacije!

Razno

Čast Jugoslavije na letošnji olimpijadi v Berlinu je rešila naša sokolska telovadna vrsta. Od številnih sportnikov, ki jih je poslala v Berlin naša država, je prinesel v domovino srebrno kolajno edino naš znan sokolski borec Leon Stukelj, sodnik v Mariboru.

Večja družba bolgarskih obrtnikov bo potovala na jesenski lipski velesejem. Na potovanju skozi našo državo se bodo zadržali po nekaj dni tudi v naših večjih mestih.

Beograjski velesejem letos še ne bo odprt, ker prireditelji nimajo dovolj denarnih sredstev za izgradnjo potrebnih paviljonov.

Letošnji jesenski ljubljanski velesejem se bo vršil od 1. do 13. septembra.

Čehoslovaška ima 850.000 radio naročnikov, po številu naročnikov je na šestem mestu v Evropi. To je mogoče samo zato, ker so takse na radio-aparate nizke in prav tako tudi pristojbine za poslušalce.

Po članku nekega angleškega dnevnika znaša v Jugoslaviji investiran angleški kapital 700 milijonov dinarjev.

Po knjigi »Slovenski ornament«, ki jo je izdal Karlovšek, pripravlja društvo »Probuda« novo delo o slovenski narodni ornamentiki, ki ga sestavlja prof. Otton Grebenc. Izdaja prve mape bo obsegala 75 predlog za mizarje.

Po statistiki reklamnih podjetij gre 45% reklamnih investicij v oglase dnevnikov, 30% v ostale, 18% za radio in 7% za lepake.

Iz Beograda poročajo, da bomo končno dobili enotni zakon o samoupravnih hranilnicah. Zatrjujejo, da bo načrt zakona predložen narodni skupščini ob prihodnjem zasedanju.

Letošnja letina sliv bo tako glede kakovosti, kakor tudi glede kvantitete najboljša od vseh po letu 1927. Računajo, da bo znašala okrog 700.000 ton. Izvoziti bo mogoče le nekaj 3000 vagonov svežih sliv, ostale se bodo posušile ali prekuhale v žganje.

V Nemčijo bomo lahko izvozili le 60 vagonov vina. Za izvoz pridejo v poštev samo industrijska vina, ki se bodo rabila za rezanje vin in produkcijo kisa. — V Čehoslovaško pa bomo lahko izvozili 200 vagonov vina.

V novih prostorih zagrebškega velesejma se bo vršil od 3. do 12. oktobra VIII. specialen tekstilni sejem, na katerem bodo razstavljeni tekstilne sirovine, proizvodi in stroji ter priprave za predelavo.

Izvoz drv iz naše države je znašal za prvo polovico letošnjega leta 345 milijonov, lani je znašal za isto dobo za 150 milijonov več.

Naš izvoz in uvoz. V prvem polletju smo izvozili za 1631.5 milijona dinarjev; od tega odpade 1320.6 milijona na klirinške države. V isti dobi smo uvozili za 2000.7 milijona dinarjev, kar znači, da je bilanca naše trgovine za to dobo pasivna za 369.5 milijona dinarjev; v prvi polovici lanskega leta pa je bila aktivna za 28 milijonov.

LICITACIJE IN DOBAVE

Dne 27. avgusta se vrši v pisarni Štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija za popravilo stanovanjskih hiš v Mariboru.

Dne 31. avgusta se vrši pri 1. Velociped-skem bataljonu v Ljubljani javna licitacija za prodajo raznih delov za velosipe.

Dne 3. septembra se vrši pri Upravi policije v Zagrebu ofertalna licitacija za dobavo 90 komadov plaščev; dne 4. septembra za dobavo 300 komadov hlač in dne 5. septembra za dobavo 300 suknjenih kap, 200 letnih bluz in kap ter 25 kratkih plaščev za zbor policijske straže v Zagrebu.

Dne 6. septembra t. l. se vrši v pisarni referenta inženjerije štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za popravilo objekta vojašnice Vojvoda Mišića v Ljubljani, dne 31. avgusta pa licitacija za instalacijo električne razsvetljave in električnih zvoncev v Celju.

Pri Upravi policije na Cetinju se vrši dne 15. septembra t. l. ustmena licitacija za dobavo 15 kom. sukenj in 40 kom. rdečih trakov za piščalke.

Uprava Vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu sprejema do 22. avgusta t. l. ponudbe za dobavo 10.000 kg. kovaškega oglja; do 25. avgusta za dobavo 91 kom. raznih brusov; do 26. avgusta za dobavo raznih čaš iz jenskega stekla.

Komanda podvodnega orožja v Kumboru sprejema do 3. septembra ponudbe za dobavo 144 kom. vesel za barke iz jesenovega ali bukovnega lesa.

Tozadevni oglasi vseh navedenih licitacij in dobav so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

Nekaj o parketu

Parquet je francoskega izvora. V bistvu je to z lesenimi tablam obloženi pod, ki je že tekom minulih stoletij krasil kraljevske dvore in bogate patricijske domove.

Parquet obstoja iz spodnje slepe table iz manjvrednega jelovega lesa, ta je obložena s 5–6 mm debelim iz raznovrstnih lesov sestavljenih, geometrično oblikovanih ornamentov. Normalna mera teh parketnih tabel je 62,2 cm².

V prejšnjem stoletju se je pri nas izdelovalo te vrste parketov ročno, posebno v škofjeloškem okraju. Bila je to cvetoča obrt, katera pa je, kakor mnogo drugih, podlegla mehanizaciji obratov lesne industrije. Pri nas je bila ustanovljena prva tovarna parketov na Vrhniki (F. Kotnik, sedaj Lenar-

čič) ter je njen tedanji lastnik dal brezplačno na razpolago ves parketni material, kolikor je bil potreben za ravno tedaj dovršeno zgradbo Narodnega doma v Ljubljani.

»Parketni mizarji« so uporabljali samo domač les; poleg jelovine naš hrast, oreh in javor. Tudi klej so si sami kuhali iz kožnih odpadkov, a za spajanje slepe table in ornamentalnega furnirja so uporabljali hladno »sirov klej« iz sladkega kravjega sira, kar je našim obrtnikom popolnoma neznano.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Naročniki, ponovno Vas pozivamo in prosimo, da poravnate naročnino! Zavedajte se, da sta v največji meri od rednega plačevanja naročnine odvisna obseg in vsebina lista.

Vsak obrtnik — naš pristaš in prijatelj — bi moral biti naročen na »Obrtni vestnik«.

Obrtniki bi imeli lahko najmočnejše stanovsko glasilo, izdajali bi lahko celo dnevnik ali pa vsaj tednik z zmerno naročnino, če bi se vsi v polni meri zavedali kaj pomeni lastno glasilo.

Mogoče bo to izvedljivo kedar v bodočnosti; za enkrat pa obdržimo in dvignimo na primerno višino naše sedanje periodično glasilo — naš »Obrtni vestnik«. Zato Vas vljudno prosimo:

Čitajte in širite »Obrtni vestnik«!

Oglašujte v »Obrtnem vestniku«!

Poravnajte naročnino!

Dopisujte v »Obrtni vestnik«!

Če se bo krog naših naročnikov, sodelavcev in podpornikov povečal, bomo tudi lahko mislili na znižanje naročnine, čeprav je že itak skromna. Vsakemu je znano, da je katerikoli časopis tem cenejši, čim večjo naklado ima.

Uredništvo.

Zajamčeno enako trde bruse, skalce, kašarje, razpošilja najceneje kamnolom ROJS, ROGATEC.

Vsi si želimo konec nepovoljnega stanja na denarnem trgu in iz tega izvirajoče gospodarske krize! Priznanje, ki ga po celi državi uživa slovensko denarništvo, temelji zlasti na vzorni urejenosti naših hranilnic, na gospodarnosti in vztrajnosti slovenskih hranilcev, ki so svoje denarne zavode dvignili do takega ugleda in pripomogli domovini do blagostanja!

Pomagajmo si sami!

Vlágajte svoje prihranke, vir blagostanja, v domači največji denarni zavod, to je

Mestna hranilnica ljubljanska v Ljubljani

Kreditno društvo

MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice
in kredite v tekočem računu vsem
kredita zmožnim osebam in tvrdkam

»INDUS«, tovarna usnja in usnjenih izdelkov, družba z o. z. Ljubljana

Tovarna gonilnih jermen izdeluje v najboljši kakovosti: Vse vrste transmisijjskih jermen znamke »Panther«, »Kron«, Indus »Special-Citrontan«. Tehnične predmete za tekstilno industrijo kakor Pikerje, udarne kapice, udarna jermena, manšete, tesnila itd.

Tovarna usnja izdeluje vse vrste usnja, krom in galunski stroj, telečji in goveji boks, kravine, dulboks, blankusnje, usnje za knjigoveze, svinjsko usnje za galanterijo in sedla.

Tovarna galanterijskih izdelkov izdeluje kovčge, gamaše, opasače, žoge, aktovke itd.

DOMAČI KAPITAL!

DOMAČI DELAVCI!

Odgovorni urednik Ing. Jože Rus. — Za konzorcij »Obrtnega vestnika« Josip Rebek. — Tiska tiskarna Slovenija (predstavnik A. Kolman). — Vsi v Ljubljani.

Krojači!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas bodo najbolj vestno in pri najugodnejših cenah postregli pri:

Češko-jugoslovenska
veletrgovina blaga

ANTON HUBL D. D.
Zagreb, Trenkova ulica štev. 7

ZANATSKA BANKA

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA

Gajeva ulica 6.

Centrala Beograd.

Delniška glavica Din 75.000.000

Udeležba države Din 30.000.000

Glavna podružnica Zagreb

Podružnica Sarajevo

PODELJUJE

obrnikom in obrtnim podjetjem
menična in hipotekarna posojila,
kredite na tekoči račun, posojila na
zastavo državnih vrednostnih pa-
pirjev, delnic Narodne banke in
Priviligrane Agrarne banke.

SPREJEMA

na obrestovanje vloge na hranilne
knjižice in tekoči račun, katere iz-
plačuje brez omejitve.

UPRAVLJA

imovino in fonde obrtniških ustanov
in organizacij. Izvršuje vse ostale
bančne posle.

Brzjavni naslov: »Zanatska« Ljub-
ljana. — Telefon št. 30-20. — Račun
Poštne hranilnice št. 14.003.